

Základní škola a mateřská škola Straky
289 25 Straky, IČO 709 907 60
tel. 325 583 415, web: www.zs-straky.cz, e-mail: skola@zs-straky.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Platnost od: 1. 4. 2018

- Obsah:**
1. Charakteristika ŠVP ŠD
 2. Cíle vzdělávání
 3. Délka vzdělávání
 4. Formy vzdělávání
 5. Obsah vzdělávání
 6. Časový plán vzdělávání
 7. Podmínky přijímání a odhlašování žáků
 8. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
 9. Popis materiálních podmínek
 10. Popis personálních podmínek
 11. Popis ekonomických podmínek
 12. Podmínky zajištění BOZP

Adresa: ŠD při ZŠ a MŠ Straky 98, okr. Nymburk, 289 25

Ředitelka školy: Bc. Jitka Soukalová

Telefon: 325 583 415

IČO:70990760

Zřizovatel: OÚ Straky 215

ŠD se ve své činnosti řídí vyhláškou MŠMT ČR č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, školským zákonem č. 561/2004 Sb. a ŠVP.

1. Charakteristika ŠVP ŠD

Školní družina:

- důležitý výchovný partner rodiny a školy
- plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí
- má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů
- pomáhá dětem překonávat jejich hendikepy
- rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence

Při tvorbě vzdělávacího programu pro školní družinu jsme navázali na motivační název školy ŠVP ZV – STRAKA. Uplatňujeme společný přístup, nové formy učení s využitím modelových situací. Náměty jsou sdružovány do bloků. Nezbytnou součástí ŠVP jsou i očekávané výsledky – kompetence – znalosti, dovednosti, postoje a schopnosti. Mají význam pro individuální i společenský rozvoj dítěte a silně ovlivňují všechny stránky jeho osobnosti.

2. Cíle ŠD

- rozvíjet osobnost dítěte
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- učit žáky osvojovat si základy slušného chování při stolování
- prohlubovat kladný vztah k přírodě
- vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci
- rozvíjet všestrannou spolupráci s rodinou dětí
- do všech činností aplikovat záměry z environmentálního programu

Cílem je vytvořit zdravou osobnost, odolnou vůči negativním vlivům, připravenou pro život ve stávající společnosti. Prostřednictvím volnočasových aktivit vybavit jedince žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

3. Délka vzdělávání

Školní družina ve svém vzdělávacím cyklu zahrnuje plán vzdělávání žáků I. stupně ZŠ.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno po dobu 10 měsíců daného školního roku. Provoz školní družiny stanovuje Vnitřní řád školní družiny.

4. Formy vzdělávání

Dobu, kterou žáci pobývají ve školní družině, mohou využívat k rozvíjení svých vlastních zájmů.

Školní družina není pokračováním vyučování, má svá specifika – odpočinek, rekreaci i zájmové činnosti. Tomu odpovídá i náplň odpoledních činností. Činnosti jsou motivovány potřebami žáků a cíleně mířeny do různých oblastí.

Pravidelná činnost

- je dána týdenní skladbou zaměstnání, kterou si každá vychovatelka vytvoří dle věkových složení a rozvrhu žáků svého oddělení.

Spontánní činnost

- četba, poslechové činnosti, klidové zájmové činnosti, samostatná četba knih a časopisů, relaxace na koberci, rozhovory s dětmi, spontánní činnost ranních a koncových družin.

Odpočinková činnost

- klidové hry a klidové zájmové činnosti (odstranění únavy po obědě).

Rekreační činnosti

- aktivní odpočinek, tělovýchovné a pohybové aktivity, dramatické, přírodovědné a vlastivědné činnosti, hudba, zpěv, tanec.

Zájmové činnosti

- řízená kolektivní nebo individuální činnost, organizované nebo spontánní aktivity.

Příprava na vyučování

- tematické vycházky a didaktické hry

5. Obsah vzdělávání

Navazuje na Školní vzdělávací plán základního vzdělávání a vychází z něj. Školní družina se při tvorbě ŠVP nejvíce inspirovala kapitolou Člověk a jeho svět, která je stanovena pro 1. stupeň ZŠ.

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme – poznání nejbližšího okolí, život v rodině, ve škole, ve společnosti, vycházky do okolí, orientace v terénu, návštěva významných míst v regionu a seznamování s lidovými zvyky. Besedy o našem městě a okolí. Dopravní výchova-bezpečnost na cestě do školy a vycházkách. (Kompetence činnosti a občanské).

2. Lidé kolem nás – osvojení vhodného chování a vystupování, slušná mluva a základy společenského chování na různých místech a daných situacích besedy a

scénky. Předcházení šikaně. (Kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální).

3. Lidé a čas – budování správného režimu dne a jeho dodržování, učit děti s časem nakládat a vážit si ho, využití volnočasových aktivit. Besedy, vlastní výroba časových plánů, rozvrhů. (Kompetence k trávení volného času).

4. Rozmanitosti přírody – pozorování rozmanitostí a proměnlivostí živé i neživé přírody, vycházky a pobyty v přírodě, studování encyklopedií, výstavky přírodnin, poznatky z cest, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody. (Kompetence k učení).

5. Člověk a jeho zdraví – poznání sebe sama, poučení o zdraví, nemoci, prevenci, osobní hygieně, předcházení úrazů, umění ošetřit drobná poranění. Besedy k první pomoci, pravidelné otužování, vycházky do přírody, dodržování pitného režimu, posilování a plavání. (Kompetence komunikativní, občanské, sociální a interpersonální).

6. Časový plán vzdělávání

Strategie ŠVP školní družiny je konfigurována na období 5 let. Specifikuje rozdílnost a náročnost práce podle jednotlivých ročníků, tedy fyzické a psychické zdatnosti. Pracujeme podle celoročního plánu ŠD (např. jaro, léto, podzim, zima).

ZÁŘÍ: Seznamování s novými kamarády, pravidla ŠD

- Poznáváme se, poznáváme ŠD, okolí školy
- Základy hygieny a stolování (režim školní jídelny)
- Pohybové hry na hřišti
- Hračky pro všechny
- Vyprávění, diskuze, rozhovor
- Práce s knihou, časopisem, encyklopedií
- Práce s různým druhem materiálu, s přírodninami
- Námětové, didaktické hry
- Zpěv (poslech a instrumentální činnost)
- Doplnování textu, kvízy, doplňovačky, rébusy, křížovky, hádanky
- Soutěže (pravidla)
- Dramatizace

ŘÍJEN: Příroda na podzim

- Zahájení činnosti kroužku
- Sběr přírodnin – práce s nimi
- Pohybové odpoledne – hřiště, tělocvičňe
- Práce s různým druhem materiálu, s přírodninami

- Tvořivé, námětové, postřehové hry
- Znalosti dopravní výchovy
- Vyprávění, diskuze, rozhovor
- Taneční a rytmické hry
- Práce s knihou, časopisem, encyklopedií

LISTOPAD: Naše rodina

- Pozorování změn v přírodě + výtvarné ztvárnění
- Práce s různým materiálem
- Tělovýchovné aktivity – v tělocvičně, na hřišti
- Taneční a rytmické hry
- Návčik na vánoční setkání seniorů
- Doplnovačky, rébusy, kvízy, hádanky
- Vyprávění, diskuze, rozhovor
- Námětové, tvořivé, tématické hry
- Práce s knihou, časopisem, encyklopedií
- Dramatizace
- Soutěže (pravidla)

PROSINEC: Vánoční čas

- Čert, Mikuláš, Anděl
- Výroba vánočních dárků, přání
- Vánoční přání – předání na OÚ, poště, do obchodu
- Vánoční vystoupení pro seniory (Straky, Zbožíčko)
- Adventní zpívání a poslech koled
- Vánoční nadílka
- Tělovýchovné aktivity – na hřišti, v tělocvičně
- Taneční a rytmické hry
- Práce s informacemi
- Vánoční a zimní výzdoba tříd, chodeb
- Práce s knihou, časopisem, encyklopedií
- Práce s různým materiálem
- Vyprávění, diskuze, rozhovor
- Soutěže (pravidla)

LEDEN: Zima v přírodě

- Práce s různým materiálem
- Tělovýchovné aktivity
- Námětové, tvořivé, didaktické hry
- Práce s různým materiálem
- Doplnovačky, hádanky, rébusy
- Hry na sněhu, bruslení na rybníce
- Pozorování změn v přírodě + výtvarné ztvárnění

- Taneční a rytmické hry
- Práce s knihou, časopisem, encyklopedií
- Vyprávění, diskuze, rozhovor
- Soutěže (pravidla)

ÚNOR: Masopust, karneval

- Výroba papírových masek
- Masopust – tradice, rozhovor
- Hry na sněhu, bruslení na rybníku
- Práce s knihou, časopisem, encyklopedií
- Práce s různým druhem materiálu
- Tělovýchovné aktivity
- Taneční a rytmické hry
- Námětové, vědomostní hry
- Vyprávění, diskuze, rozhovor
- Soutěže (pravidla)

BŘEZEN: Příroda na jaře

- Pozorování změn v přírodě + výtvarné ztvárnění
- Práce s různým druhem materiálu
- Skupinové, námětové, tvořivé, vědomostní hry
- Doplnovačky, hádanky, rébusy
- Jarní výzdoba tříd, chodeb
- Velikonoce – tradice
- Výroba přání – předání na OÚ, poště, do obchodu
- Tělovýchovné aktivity
- Dramatizace
- Vyprávění, diskuze, rozhovor
- Soutěže (pravidla)

DUBEN: Zvířata na jejich mlád'ata

- Pozorování změn v přírodě + výtvarné ztvárnění
- Práce s různým druhem materiálu
- Čarodějnice – tradice
- Tělovýchovné aktivity
- Vědomostní, námětové hry
- Práce s knihou, časopise, encyklopedií
- Pozorování a poznávání jarních rostlin
- Doplnovačky, kvízy, rébusy, hádanky
- Výroba dárek dětem k zápisu do 1.ročníku
- Nácvič na vystoupení ke Dni matek
- Vyprávění, diskuze, rozhovor
- Soutěže (pravidla)

KVĚTEN: Den matek

- Pozorování změn v přírodě + výtvarné ztvárnění
- Práce s různým materiálem
- Tělovýchovné aktivity
- Námětové, tvořivé, vědomostní hry
- Den matek – výroba přání + dárek
- Vystoupení pro maminky v kulturním sále
- Malování na asfalt
- Doplnovačky, rébusy, křížovky, hádanky
- Vyprávění, rozhovor, diskuze
- Soutěže (pravidla)
- Ukončení činnosti kroužků

ČERVEN: Těšíme se na prázdniny

- Práce s knihou, encyklopedii, časopisem
- Pozorování změn v přírodě + výtvarné ztvárnění
- Práce s různým materiálem
- Tělovýchovné aktivity
- Práce s informacemi
- Vědomostní, námětové, tvořivé hry
- Doplnovačky, hádanky, kvízy
- Dramatizace
- Taneční a rytmičné hry
- Vyprávění, rozhovor, diskuze
- Soutěže (pravidla)
- Bezpečnost o prázdninách

7. Podmínky přihlašování a odhlašování žáků

- školní družina je určena pro žáky 1. stupně ZŠ. Předávání informací rodičům, přihlašování a odhlašování žáků do ŠD zajišťuje ředitelka ve spolupráci s vychovatelkou
- družina organizuje zájmové vzdělávání pro žáky přihlášené k pravidelné docházce
- v rámci stanovených pravidel v daném termínu zaplatit poplatek ŠD
- odchod žáků z družiny se řídí požadavky rodičů, vymezenými na zápisním lístku. Aktuální změna nebo nepřítomnost je doložena písemnou formou. Ukončení vzdělávání ve ŠD smí požádat písemnou formou zákonný zástupce dítěte
- pobyt žáků a vzájemné předávání jsou organizačně zajištěny

- družina nezodpovídá za bezpečnost žáků v případě jeho samovolného odchodu bez písemného sdělení rodičů nebo vědomí vychovatelky
- školní družina dodržuje **Vnitřní řád školní družiny**

8. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je postupováno v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. Vychovatelka ŠD úzce spolupracuje se školou, především při stanovení vhodných forem práce. Je seznámena se závěry odborného vyšetření žáka v poradenských zařízeních. Při vzdělávání těchto žáků probíhá intenzivní spolupráce také s rodiči. Je zohledněno přiměřené zatížení v případě pohybových aktivit, vycházek. Třídní učitelé a zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu dítěte.

9. Popis materiálních podmínek

- inspirující, nestresující prostředí
- účelově vybavené prostory družiny s možností kreativního uzpůsobení
- možnost využívání prostor školy (tělocvična, počítače s interaktivní tabulí a školní zahrada)

Umístění a vybavení školní družiny

ŠD má zázemí ve školní učebně I. třídy (nemá samostatné prostory), kde je vybavení nejn nutnějšími potřebami a pomůckami (hračky, stavebnice, společenské hry). Ke své činnosti hojně využívá tělocvičnu, technické a elektronické vybavení, např. PC.

Pro zájmové činnosti a společné hry žáci využívají plochy na koberci. Počítače ve třídě slouží k hrám rozvíjejícím pohotovost a představivost. Pro rozvoj čtenářských dovedností má ŠD časopisy a knihy, využívá také knihovnu školy. Celé prostory jsou vždy esteticky upraveny a soustavně doplňovány potřebnými pomůckami.

Plně využívá i venkovní prostory – dětské hřiště s prolézačkami, dřevěnou chatku, pískoviště.

10. Popis personálních podmínek

Charakteristika pedagogických pracovníků

- splňují odpovídající pedagogické vzdělání
- uplatňují svou kreativitu, postoje a přístup, vlastní dovednosti, a to v kontinuitě s programem ŠD a školy
- spolupracují s třídními učiteli, rodiči a veřejností
- jsou iniciátorem a průvodcem při činnostech, které motivují, navozují, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí

Personální podmínky

Ve školní družině pracují 2 kvalifikované vychovatelky.

11. Popis ekonomických podmínek

Úplata za zájmové vzdělávání činí měsíčně 120,- Kč. A hradí se každý měsíc v hotovosti při platbě stravného vedoucí školní jídelny.

Ředitel školy podle vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění a podle ustanovení školského zákona č. 561/2004 Sb., v platném znění rozhodne o snížení nebo prominutí poplatku

12. Podmínky a zajištění BOZP

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání – vychovatelka vybírá věkově přiměřenou činnost, při které nedojde ke zranění dítěte
- stravovací návyky a pitný režim – vychovatelka dbá na hygienu a kulturu stolování, dohlíží nad pitným režimem dětí (pití v ŠD)
- zdravé prostředí – podle platných norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostorů)
- bezpečné pomůcky – vychovatelka dbá na používání věkově přiměřených pomůcek
- ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací – vychovatelka eliminuje možné úrazy proškolením na začátku školního roku a opakováním během školního roku. Svým pedagogickým působením neustále nabádá k dodržování bezpečnosti, děti má neustále v zorném poli.
- označení nebezpečných předmětů – vychovatelka seznámí žáky s provozními řády využívaných prostor – škola, ŠD, ŠJ, tělocvična, školní hřiště, zahrada
- bezpečnost silničního provozu – děti jsou na začátku roku poučeny o bezpečnosti silničního provozu, během roku je poučení opakováno

Psycho-sociální podmínky

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství, komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému
- respektování potřeb jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků

- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy – vychovatelka se pedagogickým působením snaží zabránit socio-patologickým jevům
- spoluúčast na životě zařízení – vychovatelka preferuje společné plánování činnosti, vlastní podíl dětí na případném řízení a následném hodnocení
- včasná informovanost – vychovatelka včas informuje děti a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině

Vypracovala:
Markéta Havlinová

Ředitelka:
Bc. Jitka Soukalová